



Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.97

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

Szerző Bródy S.

Cím Vágóhidon

Forrás:

az Est

Bp.

(Helv)

1915 14/11

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Megnéztem, hogy ölik meg a földnek szelid és vad barmát, és mi minden történik ez óriási tömeggyilkosság körül, a mely már nemcsak jogos, de szükséges is. Egészen maig elzárkóztam e látványtól, bárha sokan és régen ajánlották, így:

— A nagy, a közvágóhid a legzebb, a legnagyobb szabású intézménye Budapestnek!

Most, hogy végre láttam, elismerem, hogy valóban nagyszabásu. De a mi szép, az más. Őszintén nem ajánlom senkinek is, hogy megnézzé, mert legalább egy napig szomorú lesz attól a bizonyosságtól, hogy husból és vérből vagyunk, husból és vérből élünk és alkalmasint ez már sohasem lesz másképp! Sőt, a ki különösen gyenge szívűnek ismeri magát, e mesterséges letompított színű sorokat se olvassa el, mert elmegy a kedve a hüsevés élvezetétől. A mi különben nem baj, inkább szerencse lenne az államra nézve, mert most már takarékoskodnunk kell a barmok életével, a hus kell a katonának és nem tudni meddig kell. Növényi táplálékon lehet polgári, sőt szép életet élni, de vitézül embert. ellenséget ölni, ahhoz kell

a hus, a hus. Ezenfelül holnap is van nap.

A nagy, sőt bizonyos büszkeséggel ugynevezett eddig legnagyobb háboru hozott ki ide a világszerte nevezetes pesti vágóhidra, a régi Soroksári-ut végére. Éppen a vásárra érkeztem, mert a monumentális, sőt művészi kapu mögül nyílik a marhavásár is. Óriási földött csarnokban kétezernél több állat várja sorsát, a melyről még alkalmasint semmi előérzése sincs. Ostoba közönyt, vagy ártatlan nyájassággal kérődzik ott mindenféle fajta, köztük a

legtöbb mindnyájunknak kedvence, a tehén, kiről annyi jót hallottunk már az elemi iskolában és személyesen is a legjobbakat tudjuk. Életével és halálával az embert szolgálja.

Mostanában igen sokat kiirtottunk közülök is. Egy kissé fázom is a szegény ember tehénkéje körül feltámadt gondolatoktól. Ha takarmány híján, vagy a drága takarmány miatt és a nagy ártól megsédülve eladta, — honnan veszmajd aztán? Nem szabad hogy foglalkozzam e kérdéssel és nem is igen értek hozzá. De azt nem lehet

meg nem látnom, hogy a diszes és stílusos csarnokban már egészen leromlott riskák is állanak. Az utolsó, az egyetlen, a pótolhatatlan! A korláton keresztül barátságosan futt a kezemre egy egérszürke öreg magyar tehén, kaeskalábu, térdrogyó, ennek valósággal megtiszteltetés, hogy levágják és megesszük...

A magyar ökör, a daliás, a szép, a ki supa szívósság és munkaerő, szintén szép számmal jelent meg itt és a keserves uttól kissé fáradtan, most még egymás között se öklelődzik. Mondják, én nem láttam, az orosz ökör is ilyen állásu, színű és természetű. Még azt is hallottam, hogy nálunk éppen úgy, mint a moszkovitáknál, ugyanegy pénteki napon kényszerítik rá e gyönyörű állatokat a harmadik, a semleges nemre. Nekik, gondolom, mindegy, félig meghízalva, hősi poseban és közömbösen várják sorsuk beteltét, és mert szegények mégis csak ökrök, az utolsó pillanatig végzik a lét mechanikus örömét: esznek, nézelődnek, várnak. Nem sok idejük van, kezdődik a vásár. Azaz hogy csak kezdődne. Halalom magam körül magyarul, néme-

tül, szerbül:

— Nincs vevő. Nem akarnak venni. Sztrájk!

Valaki megérteti velem, hogy azok a polgártársak, a kik az állatok eladásával vannak megbízva, olyan nagy árat kérnek, hogy a nagy vásárlók, a konzervgyáros és az ugynevezett hűtőház, meg a nagy mérszárosok hátat fordítottak nekik és otthagyták a vásárt. Ijedt csend. A dramatikus pillanat némaságában a tulkok csendes bögése az egyetlen hang. Egyszerre sok, gyors és hangos beszéd: a megbízott árusok engednek, megindul a vásár és az erőteljes szép állatok és az egérszürke nyomoruságos kis tehén is itt maradhatnak.

A vásár előtt, a vásár alatt, egész a kora délutánig folyik a munka a vágóhidakon és a vágópadocon. A véreborult műhelyek hosszú folyosója nem is olyan szörnyű. Hus-alléek, hus-chausséek, hus-frontok.

A frissen elmúlt élet nem is rossz illatu, alig láthatóan, fehéren gözölög.

Hajlandóságom lévén arra, hogy lehetőleg mindent képnek nézzek, hamar belenyugszom ebbe is és így még szép is. Különösen festői a katonai front: naponta ezernél több legéletképebb marhának öt részre osztott teste lóg a korridorokon. A balsó rész egyenesen a hűtőházba vitetik holnap, hogy az élet legnagyobb ellenségének, a fagynak segítségével bebalzsamoztassék, épnek és frissnek maradjon meg. A lövészárkokba, a katonáknak küldik majd annak idejében. A jobbra eső folyosó a katonai konzervgyáré, azt mondják, az csak nagyszabású, egy nap alatt nyolcszáz vágó marhát dolgoz föl és dug be kicsiny és elegáns bádoggal a sírokba. Külön tanulmány ez és nem nekem való; komplikált dolog, meg se érteném.

Le kell fokoznom érdeklődésemet — az egyszerű kivégzéseikig. Nem tisztátalan és nem stiltalan kamrákba hajtják befelé a marhát, tízével, húszával is. Furcsák a hajcsárok, különösek a mészárosok; véresek, izgatottak és egy kissé messze vannak egy fehér papírra fekete betűket vető lénytől, úgy hogy egészen jól meg se értem őket: hogy lehet egy életet olyan mun-

kában eltölteni, mint a milyen az övék? (Viszont nekik is bajos lenne megérteni az én mesterségemet.)

Jórészt hatalmas legények, de mégis csak satnyák azokhoz az állatokhoz képest, a melyeket leterítenek. Rendesen, automatikusan megy ez a dolog, de nem minden izgalom nélkül. Fölállítják sorjába az elítélteket, az egyik fogja kötélzáron, a másik szembevigyázza, a kezében egy dorong, ha az utolsó pillanatban az élethez való tulságos akaratában elszakítaná a kötelet. Szemben az állattal az igazi mészáros, kezében egy csáklya és kalapácsszerű szerszám, a melyet az angolok találtak ki. (Az Isten ezért külön is megbünteti őket.)

Egy hatalmas és biztos, csaknem mindig biztos ütés, és a marha térdre rogy, elvágódik holtan. A segéd még egy kémlelő-kavaró vasvesszővel, a melyet telefonnak neveznek, belenyul a lehanyatlott hatalmas főbe. Egy hang, egy bögés is nem hallatszik. Csak egy nagy tarka tehenet láttam borzongani előbb. És idegesség, vagy félelem nélkül nézi az egyik, a mint a másikkal végeznek. Nem vesznek róla tudomást? Nem bánják? Azt

érezik, hogy ez csak annak a sorsa és nem az övék is? Elfáradtak, elcsigáztattak eddig, és a természet legfőbb ura, a ki látszólagos kegyetlenségében is kegyelmes, azt teszi velük is, a mit az emberekkel, hogy a legválságosabb állapotukban minden öntudatuktól megfosztja őket?!

Bevallom: nem értem az egészszet és az állatorvos ur se tud ebben sokkal többet, mint én. Nem is szabad mindezekben gondolkozni mert — élni kell. És én még azt is bevallom, hogy nekem imponált egy Rudi nevű mézáróslegény, a ki előttem már vagy harminc halált osztott, biztosan, humánusan és vidáman.

Viszont a ritus köteleles tisztelete mellett, nekem nem volt rokonszenves, a hogy rituális módon nyiszálják el a nagy barmok nyakát. Sok küzködéssel, össze-vissza kötözéssel jár, és az a három boszniai bika, a melyek ilyen ügybe kerültek bele, nagyon revoltáltak. Nem hősök, valósággal ordított az egyik. Viszont ez eljárásra nézve az állatorvos kijelentette, hogy nem a legrosszabb. Nevetséges volna, ha belebeszélnék.

Falusi csengetyüvel délre csenditene a legnagyobb városiasabb telepen. A munka elpihen, megy enni a mézárós. Nem szabad tragikusan vagy érzelmesen venni ezt a dolgot. Ez a természetes, hogy az élet titkos erejét kegyetlenül kihasználva: folytatódik az élet titkos ereje, a végtelenség örökké való körében; körben. Biztosan lesz a végén valamely cél. Ám bolond az, a ki most filozofál. Én is letudván ezt a nehéz riportot, még csak két megjegyzést. Az egyik: az egész rengeteg telepen, az egész idő alatt csak egy nőt láttam, nem volt szép és biztosan dolga volt ott.

A másik: a kőkapun kívül a jószágos földnek már erősen jó illata volt. Az őszi vetés zöld reménysége ide látszik a külvárosba. A mandulafa fehéren virágozik és az almafa szégyenli magát, követi. Tavaszi hullámok lemosják a vért, és nincs annyi, a mennyit le ne mossanak.

Bródy Sándor.